

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

ПРОЄКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 016 Спеціальна освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка

Голова Вченої ради,

ректор університету

проф. Ю. О. Лянной

(протокол № 10 від «27» квітня 2021 р.)

Суми – 2021

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (спеціалізації 016.05. Тифлопедагогіка. 016.04. Сурдопедагогіка) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Розглянута і схвалена на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Протокол № 8 від «28» січня 2021 р.

Завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної
освіти _____ (Дегтяренко Т. М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Обговорено та ухвалено на засіданні науково-методичної комісії

Навчально-наукового інституту педагогіки і психології

Протокол № 7 від «25» лютого 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Навчально-наукового
інституту педагогіки і психології _____ (Тарасова Т. Б.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Перший проректор _____ (Пшенична Л. В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Начальник центру забезпечення
якості вищої освіти _____ (Ячменик М.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (спеціалізації 016.05. Тифлопедагогіка. 016.04. Сурдопедагогіка) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка розроблена та внесена кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка відповідно до стандарту вищої освіти України за другим (магістерським) рівнем, ступенем магістра, з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта (затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 05.01.2021 № 28).

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.

Розробники:

**Колишкін Олександр
Володимирович**

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

**Дегтяренко Тетяна
Миколаївна**

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

**Бондаренко Юлія
Анатоліївна**

доктор педагогічних наук, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

**Шевченко Юрій
Миколайович**

директор КЗ Сумської обласної ради «Косівщинська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат Сумського району»

Дрига Петро Якович

директор КЗ Сумської обласної ради «Конотопська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат»

**Блонова Тетяна
Миколаївна**

студентка спеціальності Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка)

Рецензенти:

Литовченко С. В. – завідувач відділу освіти дітей з порушеннями слуху, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України

Костенко Т. М. – завідувач відділу освіти дітей з порушеннями зору, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України

Прядко Л. О. – доцент кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту КЗ «Сумський обласний інститут післядипломної освіти»

1. Профіль освітньо-професійної програми Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка)

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка Навчально-науковий інститут педагогіки і психології, кафедра спеціальної та інклюзивної освіти
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: магістр Магістр зі спеціальної освіти за спеціалізаціями Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (спеціалізації 016.05. Тифлопедагогіка. 016.04. Сурдопедагогіка) галузі знань 01 Освіта [скорочено – ОПП підготовки магістра]
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Акредитована (сертифікат про акредитацію, рішення НАЗЯВО № 17 (3.2) від 23.12.2019 р.)
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Базова вища освіта; повна вища освіта; освітній ступінь «бакалавр»; освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Програма буде впроваджена з 1 вересня 2021 року відповідно до Стандарту вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-2020-rik
2 – Мета освітньої програми	
В освітньо-професійній програмі визначено мінімальні державні вимоги до мети, принципів, змісту та результатів освітньої діяльності закладу вищої освіти (ЗВО), спрямованої на підготовку фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти ступеня магістра за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (спеціалізації 016.05. Тифлопедагогіка. 016.04. Сурдопедагогіка) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, що відповідає восьмому кваліфікаційному рівню освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК) та передбачає набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі спеціальної освіти та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та корекційно-педагогічної діяльності.	

3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 016 Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) Блок обов'язкових навчальних дисциплін становить 37 кредитів ЄКТС (41 %), з них дисципліни циклу загальної підготовки становлять 9 кредитів ЄКТС (10 %), циклу професійної підготовки – 28 кредитів ЄКТС (31 %). Блок вибіркових навчальних дисциплін становить 23 кредитів ЄКТС (26 %). На практичну підготовку відводиться 16 кредитів ЄКТС (18 %) Предметні компетентності з фахових дисциплін забезпечуються 51 кредитом ЄКТС (57 %)</p>
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення: освітній, корекційно-педагогічний процес у дошкільних та шкільних спеціальних закладах освіти для дітей з порушеннями зору та (або) слуху, у закладах з інклюзивною формою навчання і соціально-реабілітаційних центрах; навчально-виховний процес у державних закладах професійної (професійно-технічної) освіти у групах для осіб з обмеженими можливостями та навчально-виховний процес у закладах вищої освіти.</p> <p>Предмет вивчення – філософські, загальнонаукові, педагогічні засади спеціальної та інклюзивної освіти; актуальні проблеми технологізації корекційно-педагогічного процесу, інноваційної діяльності викладача вищої школи; сучасні підходи до організації науково-педагогічної і корекційно-педагогічної діяльності.</p> <p>Мета навчання – формування фундаментальних знань з теорії і практики організації освітнього процесу у шкільних спеціальних закладах освіти для дітей з порушеннями зору та (або) слуху, у закладах з інклюзивною формою навчання, у соціально-реабілітаційних центрах, у державних закладах професійної (професійно-технічної) освіти у групах для осіб з обмеженими можливостями, у закладах вищої освіти; формування практичних навичок науково-дослідницької роботи у галузі корекційної педагогіки і спеціальної психології, педагогіки і психології вищої школи на інноваційних засадах; відпрацювання вмінь самостійно проводити викладацьку та інноваційну пошукову діяльність з дотриманням норм наукової етики й академічної чесності; набуття досвіду керування навчально-пізнавальною, науково-дослідницькою, корекційно-педагогічною діяльністю студентів (курсантів, слухачів); формування професійних компетентностей майбутніх вчителів-дефектологів (тифлопедагогів, сурдопедагогів) дошкільних, шкільних, спеціальних, інклюзивних та соціально-реабілітаційних закладів.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області : поняття, концепції, принципи та їх використання для пояснення фактів і прогнозування результатів; гуманістична теорія і методологія спеціальної та інклюзивної освіти, науково-педагогічної і корекційно-педагогічної діяльності; концепція спеціальної, інтегрованої та інклюзивної освіти; аксіологічна й акмеологічна теорії професіоналізації особистості викладача корекційної педагогіки, тифлопедагога, сурдопедагога, вчителя дітей з порушеннями зору та (або) слуху у спеціальних закладах освіти та у закладах з інклюзивною формою навчання; педагогічна інноватика;</p>

	<p>принципи системного аналізу порушень зорового і слухового аналізаторів, комплексного підходу до порушень психофізичного розвитку, взаємозв'язку сенсорного, розумового і мовленнєвого розвитку.</p> <p>Застосування та впровадження цих понять дає підставу до прогнозування якісного покращення психофізичного розвитку населення.</p> <p>Методи, методики та технології : методи науково-педагогічного дослідження, інноваційні технології підготовки фахівців зі спеціальної освіти; комунікативні прийоми науково-педагогічної і корекційно-педагогічної взаємодії, корекційно-педагогічні та інформаційно-комунікативні технології корекційного навчання, тифлопедагогічної і сурдопедагогічної діяльності, корекційної-розвиткової роботи; методи навчання і виховання (загальнопедагогічні, практичні), аналітичні методи, методи педагогічних спостережень, методи педагогічного тестування та визначення функціонального стану організму; методики корекційно-педагогічної діяльності з дітьми, що мають порушенням зору та (або) слуху у спеціальних закладах освіти та у закладах з інклюзивною формою навчання; технології: педагогічні (гармонійного (розумового, фізичного, духовного) розвитку, розвитку творчих здібностей, максимальної реалізації природних задатків та ін.), медико-біологічні (контролю функціонального стану та рівня здоров'я), інформаційні (електронні бази, наукометричні бази, електронні посібники інтернет-технології тощо), інтерактивні (без застосування та із застосуванням інформаційних та мультимедійних засобів навчання).</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасні прилади та наочність для діагностики психофізичного розвитку; сучасні комп'ютерні програми для визначення та корекції психофізичного стану людини, властивостей нервової системи, сучасні програми для обробки інформації тощо.</p> <p>Засоби: інноваційні технічні засоби організації корекційно-педагогічного процесу, засоби дистанційного навчання, глобальні та локальні мережі організації навчального процесу.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) має академічну та прикладну орієнтацію. Акцент робиться на фундаментальній, соціально-економічній, психолого-педагогічній, спеціальній та практичній підготовці фахівців у галузі тифлопедагогіки і сурдопедагогіки, здатних розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері спеціальної освіти. Програма ураховує новітні вимоги щодо зв'язку теоретичних знань із їх практичним застосуванням через проходження асистентської і виробничої (педагогічної) практик.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціальностей</p>	<p>Спеціальна та інклюзивна освіта осіб з порушеннями зору та (або) слуху; підготовка фахівців до роботи з особами з особливими освітніми потребами впродовж їх життя.</p> <p><i>Ключові слова:</i> спеціальна освіта; інклюзивна освіта; особи з порушеннями зору та (або) слуху; особи з психофізичними порушеннями та (або) з інвалідністю; корекційно-реабілітаційний процес; корекційно-розвитковий процес; корекційно-виховний процес; корекційно-педагогічний процес.</p>

<p>Особливості програми</p>	<p>Комплексне надання міждисциплінарних знань, розвиток умінь та навичок, які забезпечують формування системи загальних і фахових компетентностей у сфері спеціальної освіти, практична спрямованість на здійснення корекційно-педагогічної діяльності з урахуванням потреб регіону: підготовки фахівців для роботи з дітьми з порушеннями зору та (або) слуху в спеціальних закладах освіти та закладах з інклюзивною/інтегрованою формою навчання.</p> <p>Регіональний контекст ОПП врахований шляхом орієнтації на потребу забезпечення фахівцями зі спеціальної освіти освітніх закладів Сумської області. Моніторинг проведення конкурсів на заміщення вакантних посад показує, що на місцях не вистачає фахівців для повноцінного забезпечення роботи ІРЦ, зокрема дефектологів: тифлопедагогів, сурдопедагогів, а також асистентів вчителів, асистентів вихователів. Підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня за спеціальністю Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) іншими закладами вищої освіти в Сумському регіоні не здійснюється. Освітньо-професійна програма урахує потреби та інтереси стейкхолдерів, регіональний аспект підготовки фахівців, який полягає у наявності відповідних закладів освіти.</p>
<p>4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Можливості професійної сертифікації та професійні назви робіт (за ДКП) відповідно до видів економічної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сфера працевлаштування – загальноосвітні і спеціальні навчальні заклади, позашкільні навчальні заклади, реабілітаційні центри, ДПТНЗ, коледжі, ЗВО, науково-дослідні установи. Заклади системи МОН, МОЗ, Міністерства соціальної політики тощо; – працевлаштування здійснюється замовником (працедавцем) на первинні посади вчителя дітей з порушеннями зору та (або) слуху у спеціальних закладах освіти та у закладах з інклюзивною формою навчання, тифлопедагога, сурдопедагога, викладача закладу вищої освіти (викладач корекційної педагогіки), наукового співробітника; – професійні назви робіт: код КП 2340 Вчитель з корекційної освіти код КП 2340 код ЗКППТР 25160 Вчитель-дефектолог, 22847 Інструктор слухового кабінету, 24320 Перекладач-дактилолог навчальних закладів код КП 2340 Вчитель-реабітолог, код КП 2310.2 Викладач вищого навчального закладу Завідувач / фахівець інклюзивно-ресурсного центру
<p>Подальше навчання</p>	<p>Здобуття ступеня магістра спеціальної освіти зі спеціальності Спеціальна освіта дає можливість продовження навчання на третьому рівні вищої освіти: подальше підвищення кваліфікації до рівня професіонала, проведення самостійних досліджень з метою розв'язання актуальних складних науково-педагогічних питань, вступ на освітньо-наукову програму підготовки і здобуття ступеня доктора філософії.</p> <p>Можливість навчання за програми: 9 рівня НРК України, третього циклу FQ-EHEA та 8 рівня EQF-LLL.</p> <p>Можливість набуття кваліфікацій за іншими спеціальностями та/або спеціалізаціями.</p>

5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Програмою передбачено студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання на основі особистісно орієнтованого, діяльнісного, індивідуально творчого та праксеологічного підходів.</p> <p>Форми навчання: лекції, семінари, лабораторні та практичні заняття; самостійна робота (з опорою на підручники, навчальні посібники, конспекти, інтернет-джерела, електронні ресурси); індивідуальні та групові консультації з викладачами; асистентська та виробнича практики; здійснення індивідуальної науково-дослідної діяльності, гурткова робота й робота у проблемних групах.</p> <p>Методи навчання: практичні, практико-теоретичні, наочні, пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові, абстрактно дедуктивні, конкретно-індуктивні, діалогічні, дослідницькі, інтерактивні (вебінари, тренінги, презентації, дистанційні освітні технології), навчально-ігрові технології.</p>
Оцінювання	<p>Усне і письмове поточне опитування на практичних заняттях, заліки та екзамени; тестова перевірка теоретичного матеріалу; тематичний контроль (самостійна робота або усне опитування); підсумковий семестровий контроль (усне опитування, або письмове тестування, або комп'ютерне тестування); виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи; практика; есе, презентації, індивідуальна робота; захист кваліфікаційних робіт тощо.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень магістрів здійснюється за 4-бальною національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); за 100-бальною шкалою; шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).</p>
Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здійснюється у формі: публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи.</p>
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв'язання складної спеціалізованої задачі чи практичної проблеми у сфері тифлопедагогіки / сурдопедагогіки, що передбачає застосування основних психолого-педагогічних теорій та методів і характеризується комплексністю і невизначеністю умов.</p> <p>У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК-3. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово</p> <p>ЗК-5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p>

	<p>ЗК-11. Здатність до адаптації в корекційно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають: корекційне навчання, розвиток і виховання та навчальну реабілітацію дітей дошкільного, шкільного віку і підлітків; спілкування з їхніми батьками; комунікації з адміністрацією школи й колегами.</p> <p>ЗК-12. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в корекційно-освітньому, навчально-реабілітаційному середовищі та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя дітей з особливими освітніми потребами.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).</p> <p>СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.</p> <p>СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.</p> <p>СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p> <p>СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.</p> <p>СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.</p> <p>СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>СК-11. Здатність до застосування сучасних знань про особливості розвитку дітей з порушеннями зору та (або) слуху як суб'єктів освітнього, корекційно-освітнього, корекційно-розвивального і навчально-реабілітаційного процесів на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні, дизонтогенетичні особливості та соціальні чинники розвитку.</p>

	<p>СК-12. Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації у професійних цілях, продумано й виважено будувати процес корекційно-педагогічного спілкування; здатність налагоджувати продуктивну професійно-корекційну і навчально-реабілітаційну взаємодію, суб'єкт-суб'єктну комунікацію.</p>
7 – Результати навчання	
<p>Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання</p>	<p>РН 1. Здійснювати аналіз еволюційних процесів у сфері освіти осіб з особливими освітніми потребами, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання наявних проблем.</p> <p>РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.</p> <p>РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.</p> <p>РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.</p> <p>РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.</p> <p>РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.</p> <p>РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.</p> <p>РН 8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.</p> <p>РН 9. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>РН 10. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.</p> <p>РН 11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.</p>

	<p>PH 12. Організувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>PH 13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей.</p> <p>PH 14. Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проекти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>PH 15. Створювати рівноправний і справедливий клімат, навчання та виховання осіб із психофізичними порушеннями, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту. Здатність планувати та здійснювати роботу з особами з особливими освітніми потребами з урахуванням вітчизняних та світових тенденцій у галузі спеціальної та інклюзивної освіти.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Реалізацію програми забезпечує кадровий склад, фахівці якого мають відповідну освіту, є штатними працівниками: 2 доктора наук, професора, 1 доктор наук, доцент, 1 доктор наук, ст. наук. працівник, 1 кандидат наук, доцент, 1 кандидат наук; за потреби залучаються науково-педагогічні працівники на засадах внутрішнього та зовнішнього сумісництва: доктори наук, професори; кандидати наук, доценти.</p> <p>Практико-орієнтований характер освітньо-професійної програми передбачає широку участь фахівців-практиків, що відповідають профілю та спеціалізації програми та підсилюють зв'язок теоретичної та практичної підготовки. Керівник та члени проектної групи, гарант освітньої програми, викладацький склад, який забезпечує реалізацію освітньої програми, відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Програмою передбачено, що під час навчання магістрів будуть застосовані:</p> <ul style="list-style-type: none"> – навчальні корпуси; – лекційні аудиторії; – тематичні кабінети; – спеціалізовані лабораторії; – комп'ютерні класи; – точки бездротового доступу до мережі Інтернет; – мультимедійне обладнання; – спортивний зал, спортивні майданчики; – гуртожитки; – пункти харчування; – специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Здобувачам цієї програми доступні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – офіційні сайти СумДПУ імені А. С. Макаренка, Навчально-наукового інституту педагогіки і психології, кафедри спеціальної та інклюзивної освіти; – бездротовий та дротовий доступ до мережі Інтернет; – наукова бібліотека, читальні зали, бібліотека методичного кабінету кафедри; – електронна кафедральна пошта, Skype;

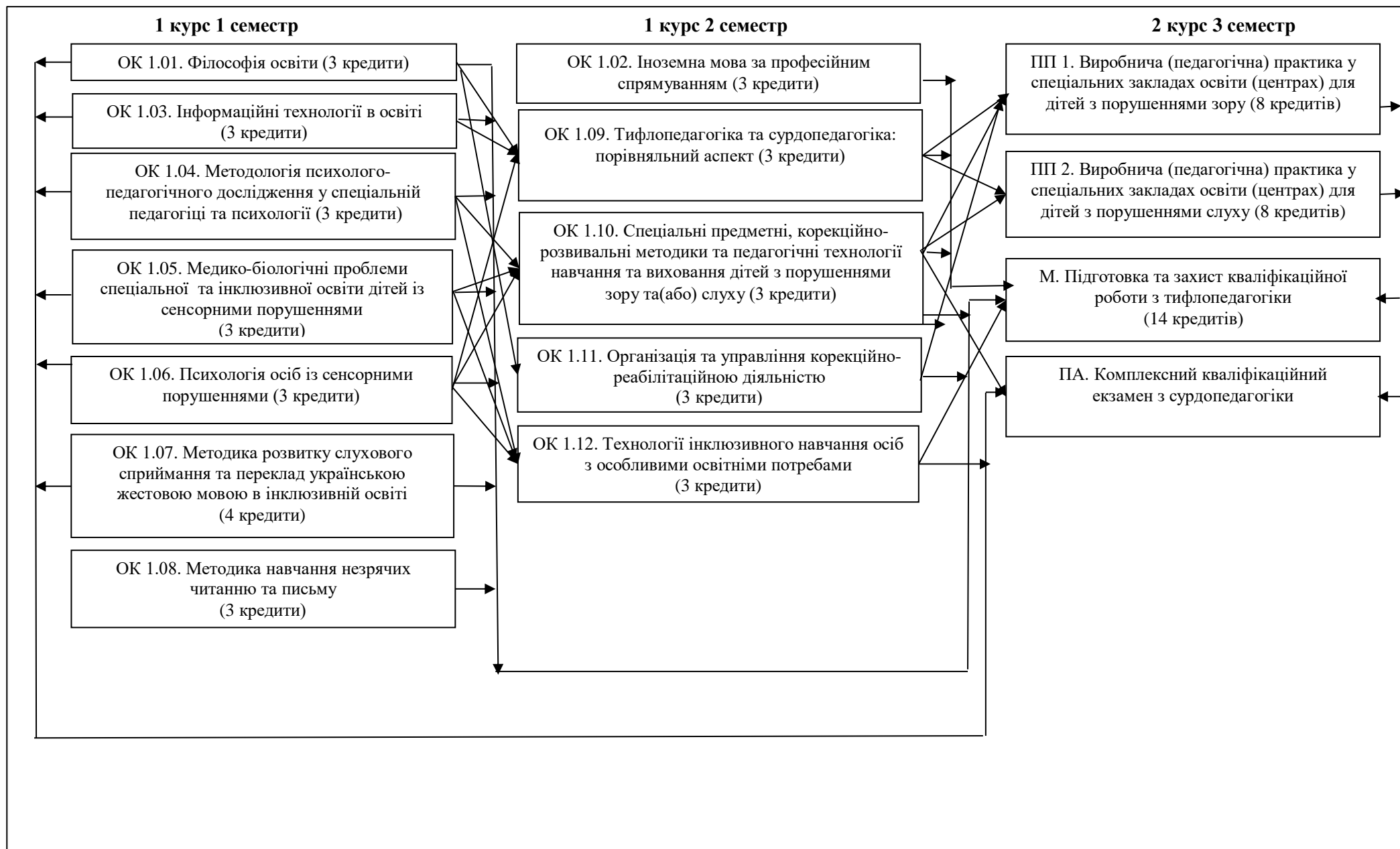
	<p><i>наявні:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – навчальні і робочі плани; – графіки навчального процесу; – навчально-методичні комплекси навчальних дисциплін; – робочі програми навчальних дисциплін; – дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з навчальних дисциплін; – програми практик; – методичні вказівки щодо виконання курсових робіт; – критерії оцінювання рівня підготовки; – пакети комплексних контрольних робіт. <p><i>апробація:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – розробка з 2019 р. та впровадження в освітній процес силабусів. <p><i>Специфічні характеристики:</i> у зв'язку з поширенням на теренах України та у світі тенденції розміщення у електронному вигляді наукових праць вчених у таких наукометричних базах як Scholar, Web of Science, у базі даних Copernicus (і аналогічного рівня) та у репозитаріях, що створені науковими бібліотеками ЗВО, на базі яких здійснюється підготовка фахівців за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, ці ресурси максимально застосовуються під час реалізації навчального процесу та проведенні теоретичних досліджень магістрантами.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Програмою передбачено національну академічну мобільність здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Передбачена наявність угоди про академічну мобільність.
Міжнародна кредитна мобільність	Програмою передбачено міжнародну академічну мобільність здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Передбачена наявність угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+К1), про тривалі міжнародні проекти, які передбачають включене навчання студентів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови та особливості ОПП підготовки магістра в контексті навчання іноземних громадян: <ul style="list-style-type: none"> – передбачено навчання в магістратурі за розробленою освітньо-професійною програмою Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) студентів з інших країн; – передбачено паралельне навчання в магістратурі за розробленою освітньо-професійною програмою Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) студентів з інших країн; – в контексті навчання іноземних громадян до особливостей ОПП підготовки магістрів та умов її реалізації віднесено можливість вибору майбутнім магістром мови викладання навчальних дисциплін (українська або російська).

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Обов'язкові компоненти ОПП			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1.01	Філософія освіти	3	залік
ОК 1.02	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	залік
ОК 1.03	Інформаційні технології в освіті	3	залік
1.2. Цикл професійної підготовки			
ОК 1.04	Методологія психолого-педагогічного дослідження у спеціальній педагогіці та психології	3	екзамен
ОК 1.05	Медико-біологічні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти дітей з сенсорними порушеннями	3	залік
ОК 1.06	Психологія осіб із сенсорними порушеннями	3	залік
ОК 1.07	Методика розвитку слухового сприймання та переклад українською жестовою мовою в інклюзивній освіті	4	залік
ОК 1.08	Методика навчання незрячих читанню та письму	3	залік
ОК 1.09	Тифлопедагогіка та сурдопедагогіка: порівняльний аспект	3	екзамен
ОК 1.10	Спеціальні предметні, корекційно-розвивальні методики та педагогічні технології навчання та виховання дітей з порушеннями зору та(або) слуху	3	залік
ОК 1.11	Організація та управління корекційно-реабілітаційною діяльністю	3	залік
ОК 1.12	Технології інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами	3	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		37	
2. Вибіркові компоненти ОПП*			
Загальний обсяг вибірових компонент:		23	
Практична підготовка			
ПП 1	Виробнича (педагогічна) практика у спеціальних закладах освіти (центрах) для дітей з порушеннями зору	8	залік
ПП 2	Виробнича (педагогічна) практика у спеціальних закладах освіти (центрах) для дітей з порушеннями слуху	8	залік
Загальний обсяг практичної підготовки		16	
Підсумкова атестація			
М	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи з тифлопедагогіки	3	14
ПА	Комплексний кваліфікаційний екзамен сурдопедагогіки	3	
Загальний обсяг		14	
Загальний обсяг освітньо-професійної програми		90	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми спеціальності 016 Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної магістерської роботи, яка передбачає розв'язання спеціалізованої задачі та / або вирішення практичної проблеми сфери психічного та / або фізичного виховання, навчання, розвитку осіб з особливими освітніми потребами, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, потребує застосування теоретичних положень і сучасних методів навчання. Атестація випускників завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр спеціальної освіти. Викладач корекційної педагогіки. Тифлопедагог. Сурдопедагог. Вчитель дітей з порушеннями зору та (або) слуху у спеціальних закладах освіти та у закладах з інклюзивною формою навчання.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1.01	ОК 1.02	ОК 1.03	ОК 1.04	ОК 1.05	ОК 1.06	ОК 1.07	ОК 1.08	ОК 1.09	ОК 1.10	ОК 1.11	ОК 1.12	ПП 1	ПП 2	М	ПА
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК-1	+					+					+				+	+
ЗК-2	+	+			+		+		+		+	+	+	+	+	+
ЗК-3				+						+			+	+	+	+
ЗК-4							+	+							+	+
ЗК-5		+													+	+
ЗК-6			+		+				+		+	+			+	+
ЗК-7		+	+	+				+		+					+	+
ЗК-8						+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ЗК-9	+			+		+			+						+	+
ЗК-10			+	+			+								+	+
ЗК-11					+	+		+		+		+	+	+	+	+
ЗК-12					+						+		+	+	+	+
СК-1	+		+	+					+		+				+	+
СК-2		+					+	+		+			+	+	+	+
СК-3					+	+			+			+			+	+
СК-4						+				+		+			+	+
СК-5	+		+						+		+		+	+	+	+
СК-6						+			+				+	+	+	+
СК-7				+			+	+		+			+	+	+	+
СК-8					+		+					+	+	+	+	+
СК-9					+	+									+	+
СК-10		+		+				+			+				+	+
СК-11		+		+	+		+		+	+		+	+	+	+	+
СК-12	+		+					+			+		+	+	+	+

Умовні скорочення: ІК – інтегральна компетентність; ЗК – загальні компетентності; СК – спеціальні (фахові, предметні) компетентності;
ОК – обов’язковий компонент; ПП – практична підготовка.

**5. Матриця забезпечення результатів навчання (РН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1.01	ОК 1.02	ОК 1.03	ОК 1.04	ОК 1.05	ОК 1.06	ОК 1.07	ОК 1.08	ОК 1.09	ОК 1.10	ОК 1.11	ОК 1.12	ІІІ 1	ІІІ 2	М	ПА
РН 1	+			+											+	+
РН 2	+	+	+	+								+			+	+
РН 3							+	+	+	+			+	+	+	+
РН 4					+		+	+					+	+	+	+
РН 5						+				+			+	+	+	+
РН 6							+					+			+	+
РН 7						+				+	+	+	+	+	+	+
РН 8			+		+		+	+	+		+		+	+	+	+
РН 9		+									+				+	+
РН 10	+			+					+						+	+
РН 11										+	+	+	+	+	+	+
РН 12					+			+	+				+	+	+	+
РН 13					+	+				+			+	+	+	+
РН 14		+	+	+					+		+				+	+
РН 15					+							+	+	+	+	+